

Madrid, autonomia «uniprovincial».

Madrid: l'Autonomia més cara

«La conseqüència de l'autonomia madrilenya pot ser, i ha de ser-ho, un exemple de racionalitat, en un ambient amb banderes sense color blau en les bandes.» Amb aquesta frase, tan significativa per als valencians, el president de la Comunitat Autònoma de Madrid, Joaquín Leguina, iniciava un manifest en defensa d'aquesta institució. Ara, el seu estatut d'autonomia acaba de complir dos anys. És una bona ocasió per fer-ne balanç.

No tots els partits polítics acudiren a les urnes en l'elecció a diputats per a la Comunitat de Madrid-regió. N'hi hagué que digueren: «L'autonomia de Madrid no es pot defensar per qui demostre lluitar en favor de les nacionalitats.» I hi afegien: «És un simple muntatge». Ho van dir, també, fonts de l'Ajuntament: «La Comunitat Autònoma no pinta res en un lloc com Madrid, perquè la tapen el govern de l'estat i, fins i tot, el mateix Ajuntament de la ciutat».

Madrid: or i pobresa

Les senyes d'identitat

dels madrilenys no es lliuen exclusivament al Dos de Maig, a O'Donnell o a Espartero, més que en els tòpics del «casticisme». És cert que el Madrid que coneixem és el de la conspiració i els toros, immers en avalots i motins. Però n'hi ha d'altres més allà de Goya: el de Berlanga i Patino, el de Marco Ferreri. El de «Tota l'ajuda al front» i «La consigna: Vèncer». El de la fam, les cues de pa negre, els caces i la mort. El Madrid de l'Operació Galàxia, el del Bernabeu i el del Congrès. I el de la immensa pobresa, el baraquisme i la depressió.

Madrid ha estat destrossat per la pròpia avarícia,

però també pels qui han volgut fer-ne un sainet, una estampa costumista, que s'hauria de reproduir constantment. Un petit Hollywood on triu o una Alemanya interior que quedava més a prop. Però, la veritat, n'han fet —diguem-ne— un edredó de retalls, a força de migracions i d'èxode, de famílies senceres atretes pel gran pol imantat de la construcció, la metal·lúrgia o els serveis. Famílies arrancades dels orígens per un estat «mesetari» i autàrquic.

I encara és «la capital d'Espanya». Per a demostrar-ho, vet-ne ací les xifres: a Madrid operen més

de 100.000 funcionaris de l'administració central, el 10 % de les cases comercials i el 80 % del conjunt de la Banca. La seua població provincial suposa el 12,4 % del còmput estatal, l'ocupació industrial és de l'11 % i, el valor del PIB, del 15 %. De la població, el 46 % són persones no nascudes en el territori. Una quarta part dels ingressos de l'estat procedeix d'aquesta ciutat, però té la segona gran bossa de desocupació laboral.

La Comunitat de Madrid es mou amb un pressupost superior al de set dels quinze ministeris existents. Una vegada assolida plenament l'absorció de serveis, posseirà al voltant de 150.000 milions de pessetes constants per a exercir el seu govern. Per la cessió de tributs de l'estat, haurà de rebre'n uns 62.000 (segons una valoració de l'any 83). Açò suposa prop d'un 23 % dels 266.985 milions que l'estat desviarà al total de les comunitats autònomes. Madrid serà una de les més beneficiades per aquesta cessió de tributs, davant de Catalunya.

Igualment, del Fons de Compensació Territorial rep uns 12.000 milions, destinats teòricament a pal·liar les diferències de renda i riquesa. En 1983, aquesta comunitat autònoma ocupava el nové lloc en el repartiment del Fons, davant del País Basc, les Illes, Aragó i Astúries i a penes per sota del País Valencià. És, a més, una de les sis comunitats que rep diners per la variable «taxa d'atur», ja que supera la mitjana de desocupació estatal.

Cal afegir-hi, finalment, que, mentre que la distribució per habitant de la inversió pública en cada comunitat és de 17.529 pessetes, en el cas de Madrid, al

País Valencià només és de 8.573 pessetes, i a Catalunya de 6.203; dues comunitats cueres en aquesta distribució. És a dir, el Principat ocupa el darrer lloc en la llista de les inversions públiques totals, malgrat ser-ne la tercera, pel que fa a la renda, i la segona en població, fets que influeixen notablement en la hisenda estatal.

Al cel, amb el 3 per 100

Un any i un dia tardà a elaborar-se l'Estatut d'Autonomia de Madrid. Una autonomia que la majoria dels madrilenys desconeix i que només ara, amb l'esclafit del recàrrec, ha obligat a reflexionar la població comunitària. El govern madrileny, apèndix del govern central, pel partit i per la localització, desitja aplicar un recàrrec del 3 % en l'IRPF —Impost de la Renda de les Persones Físiques— als contribuents madrilenys, dels quals només 50.000 tenen ingressos que superen els 2.200.000 pessetes a l'any. El 95 %, doncs, les rendes més modestes, hauran de suportar el pes de la nova imposició.

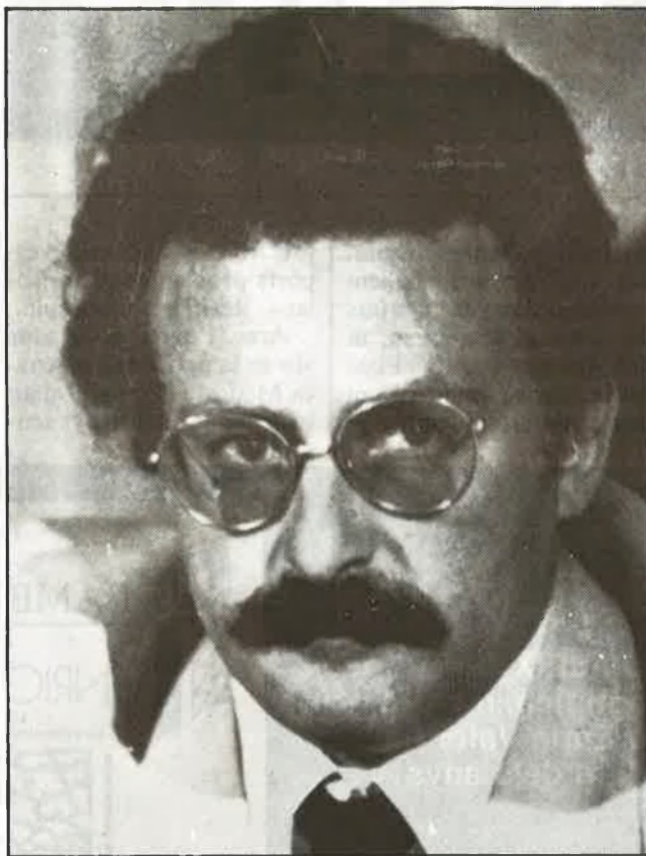
Ho digué Lorenzo Hernández, portaveu del Grup Comunista en l'Assemblea regional: «aquest impost no és progressiu, perquè aquesta solidaritat l'han de pagar els de sempre, els treballadors asalariats». I també CC.OO.: «La primera cosa que haurien de fer, si volen recaptar més diners, és eliminar el frau fiscal de la província de Madrid, que suposa més de 200.000 milions de pessetes.»

I, no cal dir-ho, l'oposició conservadora, a través del diputat López Casas: «Leguina només pretén que els regidors i els alcaldes del seu partit mengen de la seua mà. A més de te-

nir la paella dels diners municipals, tindrà també el mànec del repartiment». Fins i tot Tierno o els jerarques i tècnics del PSOE hi estigueren en contra. Però, malgrat tenir a tots enfrontats, Leguina aconseguí que el Parlament autònom aprovàs l'augment el passat mes de desembre.

setes, amb caràcter retroactiu sobre l'exercici de 1984. D'aquest import, no més del 40 % revertirà en els ajuntaments.

Com a «compensació», s'han eliminat ja, en l'Ajuntament de la capital, les taxes de clavegueres i de recollida del fem en els domicilis particulars. Però, mentre aquesta mesura no-

Joaquín Leguina, president del tres per cent.

El recàrrec s'aplica sobre la quota líquida de l'impost, no sols sobre la suma a ingressar per la declaració, si aquesta és positiva. Però, encara que resulte negativa i amb la devolució d'Hisenda, la Comunitat no tornarà el recàrrec cobert. L'impost ha estat anomenat «Llei del Fons de Solidaritat Municipal», i amb els ingressos que representa, el govern madrileny pretén recaptar uns 11.000 milions de pes-

més afecta els propietaris d'habitatges, l'impost ho fa a tots els ciutadans.

«Seguim —ha dit el president Leguina— el principi fiscal que, en lloc que pague més el qui més té, pague més el qui més es beneficia». I hi ha afegit: «és l'impost més progressiu i potent» de tot l'estat autonòmic. Ara per ara, cap comunitat no té previst incloure recàrrecs d'aquesta mena». Per a Lorenzo Hernández, açò únicament

obeeix «al desig de construir la Comunitat al preu que siga». Una comunitat «la necessitat de la qual és política o econòmica, però no històrica».

Encara que el Grup Popular presentà recurs d'inconstitucionalitat contra la legalitat del recàrrec, la presentació d'aquest recurs no suposa l'automàtica paralització de la llei; per això, els madrilenys hauran de pagar enguany, juntament amb l'habitual declaració de la renda, el corresponent impost de «Solidaritat». Es podrà anar al cel des d'ací, però pagant abans.

«Gresol de les terres d'Espanya»

I és que, com digué Balbín en el programa que al gener passat dedicà a aquesta Comunitat, «Madrid és una autonomia molt especial i, per tant, ha de ser tractada molt especialment». Sobretot, quan la majoria de la població no entén que tinga una autonomia per la qual no clama i tampoc no és la que cada 14 d'abril es reclamava a Villalar. Però calia crear-la, perquè, segons Leguina, «...els inconvenients que per a Madrid suposa quedar al marge del procés, el pes específic de Madrid a Espanya... són raons de pes que poc tenen a veure amb els motius històrics freqüents en altres casos, però que són els substancials en el modern autonomisme». I, com Madrid «s'honora —diu Adrià Piera, president de la cambra de comerç— des de sempre, de ser gresol de les terres d'Espanya», aleshores «brinda al procés un cert caràcter de pedra angular que completa i sustenta la volta del nou Estat espanyol». Quasi res.

El procés de transferèn-

cies estava pràcticament acabat el mes de desembre de 1983 i, uns mesos després, segons afirmacions del ministre d'Administració Territorial, Tomàs de la Quadra, la Comunitat assoliria «el mateix nivell de transferències que altres comunitats que comencen bastant abans el procés».

Però, malgrat arribar la darrera i acabar de les primeres, hi ha qui ja està buscant el moro en la costa i escriu vertaderes perles literàries, com aquestes del modern Moncho Alpuente, en el seu article «Madrid resucita»: «...plouen els dards sobre la seua autonomia, una autonomia que ningú no ha demanat». I continua: «és indubtable que Madrid no pot oferir una unitat racial, un idioma exclusiu o

La visió folklòrica de Calvino i Balbín.

un folklore sense màcula. Els madrilenys no ballem emocionadament agafats de la mà al mateix so, ni llagrimem acords al pas de la nostra bandera, ni duem barret totèmic, ni

practiquem ancestrals esports propis del nostre solar». Realment miserable.

Ara, l'ogre devorador viu en la perifèria i amenaça Madrid. Per a ell, «han esdevingut madrilenys sen-

se necessitat de renunciar, sense aprenentatge, examen o prova de sang», mentre que, segons opina, «per a Pujol, només són catalans aquells que parlen i s'expressen en català». Alpuente ha descobert el seu joc amb molta mala sort. És greu i trist no tenir passat o que el passat siga, d'una banda, cendres dels altres i, de l'altra, mantons de Manila i sainets d'Arniches.

No és qüestió de caure en l'error de confondre cada madrileny amb un uixer o una funcionària d'Educació. De mesclar el poble i el seu govern en el mateix sac. Però ha brotat una autonomia que pagaran les butxaques més pobres, que en cap moment no ha conegut presons o exilis i que mai no ha corregut pels carrers de la por.

L'AMBICIÓ D'ALEIX
és la primera, i ja magnífica, mostra del món narratiu que Enric Valor ha anat construint al llarg dels anys

ENRIC VALOR, PREMI DE LES LLETRES 1985

